

Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene

et regjeringsoppnevnt rådgivende organ

330.00

Barne- og familiedepartement
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 200404169
Vår ref: 04/1069-2
Dato: 10. januar 2005

2004/04169
- 259

Hørings svar om ny barnehagelov

Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (KIM) viser til høringsbrev fra Barne- og familiedepartement datert 9. november 2004.

Kontaktutvalget vil i dette hørings svar fokusere på følgende paragrafer i forslaget til ny barnehagelov:

- §1. Formål
- § 2. Barnehagens innhold
- §13. Prioritet ved opptak.
- §18 Ledelse
- § 19 Barnehagens øvrige personale

Kontaktutvalget har følgende kommentarer til lovforslaget:

Ad §1. Formål og § 2. Barnehagens innhold

§1. Formål inneholder bestemmelsen om at "*Barnehagen skal hjelpe til med å gi barna en oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier*". Dette opplever Kontaktutvalget som svært problematisk.

Som departementet påpeker må §1. *Formål* og § 2. *Barnehagens innhold* ses i sammenheng. Kontaktutvalget er enig i det alle meste som står i disse to paragrafene bortsett fra bestemmelsen om at "*Barnehagen skal hjelpe til med å gi barna en oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier*". Hadde det ikke vært for denne bestemmelsen, mener Utvalget at disse to avsnittene kunne fungert som en oppskrift på hvordan barnehagen kan fremme mangfold og inkludering i et fleretrisk samfunn. Kontaktutvalget oppfatter at en kristen formålsparagraf i en slik sammenheng står i motsetning til flere andre bestemmelser i lovforslaget. En hovedretning i loven er at barnehagen skal støtte familien i sin oppdragerrolle som bl. a. inkluderer overføring av verdier og etikk. En formålsparagraf som opphøyer en trosretning over alle andre som verdimesig rettesnor er, etter Kontaktutvalgets

Postadresse:
postboks 8108 Dep,
0032 Oslo

Besøksadresse:
Hausmannsgate 21
2.etg.

Telefon: 2335 1631
Telefaks: 2335 1714
E-post: kim@kim.no
Web: www.kim.no

mening, uforenlig med en slik tankegang – særlig hvis den skal implementeres i en offentlig flerkulturell og flerreligiøs barnehage.

Kontaktutvalget kan derfor ikke se hvordan en kristen formålsparagraf lar seg forene med følgende formuleringer i §§ 1 og 2: (Våre uthevninger)

§1.

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.

§2

Barnehagen skal bistå hjemmene i deres omsorgs- og oppdrageroppgaver og på den måten skape et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse i et demokratisk samfunn.

Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse og forståelse for bærekraftig utvikling. Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn. Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi stort rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Allerede i 1995 ga Kontaktutvalget uttrykk for et lignende syn i sin uttalelse om Rammeplan for barnehagenes håndtering av religion:

“... rammeplanen unnlater å ta stilling til spenningsfeltet mellom barnehagens verdiformidling ut fra det kristne verdigrunnlag og barn fra religiøse minoriteter. Rammeplanens formulering om høytider og tradisjoner fra andre kulturer er langt fra tilstrekkelig. KIM understreker at barnehagenes oppgaver på dette feltet er både svært viktige og svært vanskelige. KIM anser rammeplanens formulering her som klart utilstrekkelig.”

Kontaktutvalget er av samme mening i dag om den foreslåtte Barnehagelovens håndtering av religion og anbefaler sterkt at bestemmelsen om at ”Barnehagen skal hjelpe til med å gi barna en oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier”, fjernes fra loven.

Ad §13. Prioritet ved opptak.

Departementet foreslår at det skal nedfelles rett til prioritet ved opptak for barn med nedsatt funksjonsevne og for barn som det er fattet vedtak om etter lov om barneverntjenester §§4-12 og 4-4 annet og fjerde ledd. Departementet påpeker at andre grupper barn kan ha ekstra stort utbytte av en barnehageplass. Spesielt nevnes at mange minoritetsspråklige barn vil ha utbytte av å gå i barnehage både i forhold til barnas sosiale og språklige utvikling. Til tross for dette, mener departementet at barn med minoritetsspråklig bakgrunn ikke bør gis prioritet

ved opptak. Departementet begrunner sitt standpunkt med at en slik utvidelse av fortrinnsretten, vil gjøre bestemmelsen både for omfattende og vanskelig å håndheve.

Kontaktutvalget er uenig i departementets konklusjon, og mener at barn med minoritetsspråklig bakgrunn, bør være blant de grupper barn som får en lovfestet rett til prioritet ved opptak i barnehage. Dette er i tråd med regjeringens syn i St.meld. nr. 49: *Mangfold gjennom inkludering og deltakelse*. Her heter det:

” En vesentlig forutsetning for å øke deltakelsen blant barn med innvandrerbakgrunn i barnehage er at alle som søker får et tilbud om plass, og at prisen for en barnehageplass holdes på et akseptabelt nivå.” (St.meld.49 s. 89)

Kontaktutvalget ser på barnehagedeltagelse som en av de viktigste integrerings- og inkluderings tiltakene for barn med minoritetsbakgrunn, særlig hvis regjeringens tilskuddsordning for å bedre språkforståelse blant minoritetsspråklige barn i førskolealder, benyttes på en fornuftig måte av kommunene.

Prinsipielt mener Kontaktutvalget at fortrinnsretten ved opptak bør gjelde for alle barn med minoritetsspråklig bakgrunn. Imidlertid har Kontaktutvalget en viss forståelse for departementets innvending om at en såpass generell fortrinnsrett vil kunne være vanskelig å håndheve i praksis. Av den grunn foreslår Kontaktutvalget at en lovfesting av prioritet ved opptak til barnehage, bør knyttes til (1) nyankomne familier og (2) alle femåringer med minoritetsbakgrunn som er bosatt i en kommune.

Ad. (1) Nyankomne familier.

Kontaktutvalget mener at denne fortrinnsretten bør gjelde for barn i minoritetsspråklige familier de første fem årene etter første bosetting i en kommune. En slik ordning vil dekke nyankomne familier med minoritetsspråklig bakgrunn og vil bidra til barnets og familiens integrering. I tillegg vil en slik ordning også bidra til å løse problemet knyttet til barnepass for foreldre som deltar i introduksjonsordningen. I de aller fleste tilfeller vil dette også gjelde familier som kommunen får integreringstilskudd for.

(2) Alle femåringer med minoritetsbakgrunn.

Som nevnt ovenfor er det allment akseptert at deltagelse i barnehage er blant de viktigste arenaer for sosial utvikling og språkopplæring for barn i førskolealder, særlig hvis barnehagen driver bevisst språkstimulering. En av de fem hovedmålene i Utdannings- og forskningsdepartementets strategiplan *Likeverdig utdanning i praksis!* er ”Bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder”. For å bidra til oppnåelsen av denne målsetningen mener Kontaktutvalget at alle femåringer med minoritetsspråklig bakgrunn, bør være sikret barnehageplass. I tillegg til å øke muligheten for språkstimulering i året før de begynner på skolen, vil dette også bidra til at barna får mulighet til å etablere sosiale nettverk med norsktalende barn som de sannsynligvis kommer til å begynne i 1.klasse med året etter.

Kontaktutvalget foreslår derfor at følgende avsnitt føyes til § 13. Prioritet ved opptak:

Barn i nyankomne familier med minoritetsspråklig bakgrunn har rett til prioritet ved opptak i barnehage de første fem årene etter familiens første bosetting i en kommune.

I tillegg har alle femåringer med minoritetsbakgrunn bosatt i kommuner også rett til prioritet ved opptak i barnehage.

Ad §18 Ledelse

Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene

I høringsnotatet drøfter departementet problemstillingen knyttet til hvordan en kan sikre at den som leder barnehagen har tilstrekkelig og relevant administrative og pedagogiske kvalifikasjoner. Departementet ber om at høringsinstansene tar stilling til to alternativer:

Alt. A) hvor krav til førskolelærerutdanning erstattes med krav om forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse”

Alt. B) hvor krav til førskolelærerutdanning videreføres.

Kontaktutvalget har forståelse for at alt. A) kan være en smidigere formulering når en tar hensyn til at kommuner organiserer barnehagetjenesten på ulike måter. Kontaktutvalget mener imidlertid at alt. B) er det beste alternativet. Begrunnelsen for dette standpunktet er at det er den beste måte å sikre at den som leder virksomheten, har tilstrekkelig innsikt i barnas behov og de faglige utfordringer som det øvrige personale må forholde seg til.

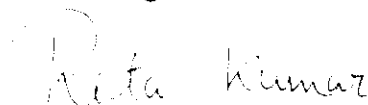
Kontaktutvalget anbefaler derfor alt B) hvor krav til førskolelærerutdanning videreføres

Ad § 19 Barnehagens øvrige personale

Departementet drøfter problemstillingen knyttet til kvalifikasjonskrav til det øvrige personale ved barnehagen samt normen for antall barn per førskolelærer. Kontaktutvalget mener at det er svært viktig at de som ansettes i barnehagen, har nødvendige pedagogiske kvalifikasjoner. I tillegg mener Kontaktutvalget at det er viktig at det knesettes en norm for antall barn per barnehageansatte. Særlig i barnehager med minoritetsspråklige barn er det viktig at personalet ikke er overbelastet, men har anledning til å forholde seg til det enkelte barn med sitt individuelle behov.

Kontaktutvalget støtter derfor Alternativ B) hvor både kravet til førskoleutdanning så vel som videreføring av normen om pedagogtetthet er slått fast.

Med vennlig hilsen

Rita Kumar
Utvalgsleder

Julian Y. Kramer
Sekretariatsleder.